

శ్రీమద్రామాయణం :: అయోధ్యాకాండ :: ధర్మపథం

శ్రీ క్రోధి నామ సంవత్సరం, దక్షిణాయణం,
శరత్ ఋతువు ,కార్తీకమాసం

539

శుక్ల పౌర్ణమి - 16.11.2024
భరణి - శనివారము

శ్రీ గురు ధ్యానమ్

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, అస్మిన్ భువనే , సమస్తాధివ్యాధీనాం, నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం,ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం, సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం,దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం,సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసం రక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, యథాశక్తి, శ్లోకవ్యాఖ్యాన పురస్కరం **ద్వినవతితమనర్గ** శ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసానమామి ॥

శ్రీ రామాయణ ప్రార్థన - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రామ ప్రార్థన - అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్తారాజ్యం గిరౌవసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ద్విసవతితమస్సర్గః

వివిధాన్యపి యానాని మహాన్తి చ లఘూని చ ।
ప్రయయుస్సుమహార్హాణి పాదైరేవ పదాతయః ॥ 92.34 ॥

అథ యానప్రవేకైస్తు కౌసల్యాప్రముఖాః స్త్రియః ।
రామదర్శనకాంక్షిణ్యః ప్రయయుర్ముదితాస్తదా ॥ 92.35 ॥

చన్ద్రార్కతరుణాభాసాం నిర్యుక్తాం శిబికాం శుభామ్ ।
ఆస్థాయ ప్రయయా శ్రీమాన్ భరతస్సపరిచ్ఛదః ॥ 92.36 ॥

సా ప్రయాతా మహాసేనా గజవాజిరథాకులా ।
దక్షిణాం దిశమావృత్య మహామేఘ ఇవోత్థితః ॥ 92.37 ॥

వనాని తు వ్యతిక్రమ్య జుష్టాని మృగపక్షిభిః ।
గఙ్గాయాః పరవేలాయాం గిరిష్వపి నదీషు చ ॥ 92.38 ॥

సా సమ్ప్రహృష్టద్విపవాజియోధా, విత్రాసయన్తీ మృగపక్షిసజ్ఘాన్ ।
మహద్వనం తత్రప్రతిగాహమానా, రరాజ సేనా భరతస్య తత్ర ॥ 92.39 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ద్విసవతితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే త్రిసవతితమస్సర్గః

తయా మహత్యా యాయిన్యా ధ్వజిన్యా వనవాసినః ।
అర్దితా యూథసా మత్తాః సయూథాస్సమ్ప్రదుద్రువుః ॥ 93.1 ॥

ఋక్షాః పృషతసంఘశ్చ రురవశ్చ సమంతతః ।
దృశ్యన్తే వనరాజీషు గిరిష్వపి నదీషు చ ॥ 93.2 ॥

స సమ్ప్రతస్థే ధర్మాత్మా ప్రీతో దశరథాత్మజః ।
వృతో మహత్యా నాదిన్యా సేనయా చతురంగయా ॥ 93.3 ॥

సాగరౌఘనిభా సేనా భరతస్య మహాత్మనః ।
మహీం సంఛాదయామాస ప్రావృషిద్యామివామ్బుదః ॥ 93.4 ॥

తురంగాఘైరవతతా వారణైశ్చ మహాజవైః ।
అనాలక్ష్మ్యా చిరం కాలం తస్మిన్ కాలే బభూవ భూః ॥ 93.5 ॥

స యాత్యా దూరమధ్యానం సుపరిశ్రాంతవాహనః ।
ఉవాచ భరతశ్రీమాన్ వసిష్ఠం మన్త్రిణాం వరమ్ ॥ 93.6 ॥

యాదృశం లక్ష్మ్యతే రూపం యథా చైవ శ్రుతం మయా ।
వ్యక్తం ప్రాప్తాః స్మ తం దేశం భరద్వాజో యమబ్రవీత్ ॥ 93.7 ॥

అయం గిరిశ్చిత్రకూటః ఇయం మన్దాకినీ నదీ ।
ఏతత్ప్రకాశతే దూరాత్ నీలమేఘనిభం వనమ్ ॥ 93.8 ॥

గిరేస్సానూని రమ్యాణి చిత్రకూటస్య సన్ప్రతి ।
వారణైరవమృద్యన్తే మామకైః పర్వతోపమైః ॥ 93.9 ॥

ముఞ్చన్తి కుసుమాన్యేతే నగాః పర్వతసానుషు ।
నీలా ఇనాతసాసాయే తోయం తోయధరా ఘనాః ॥ 93.10 ॥

కిన్నరాచరితం దేశం పశ్య శత్రుఘ్ను పర్వతమ్ ।
మృగైస్సమన్తాదాకీర్ణం మకరైరివ సాగరమ్ ॥ 93.11 ॥

ఏతే మృగగణా భాన్తి శీఘ్రవేగాః ప్రచోదితాః ।
వాయుప్రవిద్ధా శరది మేఘరాజిరివామ్బరే ॥ 93.12 ॥

కుర్వన్తి కుసుమాపీడాన్ శిరస్సు సురభీనమీ ।
మేఘప్రకాశైః ఫలకైః దాక్షిణాత్యా యథా నరాః ॥ 93.13 ॥

నిఘ్నాజమివ భూత్వేదం వనం ఘోరప్రదర్శనమ్ ।
అయోధ్యేవ జనాకీర్ణా సన్ప్రతి ప్రతిభాతి మా ॥ 93.14 ॥

ఋరైరుదీరితో రేణుః దివం ప్రచ్ఛాద్య తిష్ఠతి ।
తం వహత్యనిలశ్రీఘ్రం కుర్వన్నివ మమ ప్రియమ్ ॥ 93.15 ॥

స్వస్థనాంస్తురగోపేతాన్ సూతముఖ్యైరధిష్ఠితాన్ ।
ఏతాన్సంప్రతతశ్రీఘ్రం పశ్య శత్రుఘ్న కాననే ॥ 93.16 ॥

ఏతాన్విత్రాసితాన్పశ్య బర్హిణః ప్రియదర్శనాన్ ।
ఏతమావిశత శ్రీఘ్రమ్ అధివాసం పతత్త్రిణః ॥ 93.17 ॥

అతిమాత్రమయం దేశః మనోజ్ఞః ప్రతిభాతి మా ।
తాపసానాం నివాసోఽయం వ్యక్తం స్వర్గపథో యథా ॥ 93.18 ॥

మృగా మృగీభిస్సహితా బహవః పృషతా వనే ।
మనోజ్ఞరూపా లక్ష్మ్యన్తే కుసుమైరివ చిత్రితాః ॥ 93.19 ॥

సాధుసైన్యాః ప్రతిష్ఠంతాం విచిన్యన్తు చ కాననే ।
యథా తౌ పురుషవ్యాఘ్రౌ దృశ్యేతే రామలక్ష్మణౌ ॥ 93.20 ॥

భరతస్య వచశ్రుత్వా పురుషాశ్చస్త్రపాణయః ।
వివిశుస్తద్వనం శూరాః ధూమం చ దదృశుస్తతః ॥ 93.21 ॥

తే సమాలోక్య ధూమాగ్రమ్ ఊచుర్భరతమాగతాః ।
నామనుష్యే భవత్యగ్నిః వ్యక్తమత్రైవ రాఘవౌ ॥ 93.22 ॥

అథ నాత్ర నరవ్యాఘ్రౌ రాజపుత్రౌ పరస్తపా ।
అన్యే రామోపమాస్సన్తి వ్యక్తమత్ర తపస్వినః ॥ 93.23 ॥

తచ్ఛ్రుత్వా భరతస్తేషాం వచనం సాధుసమ్మతమ్ ।
సైన్యానువాచ సర్వాంస్తాన్ అమిత్రబలమర్దనః ॥ 93.24 ॥

యత్తా భవన్తస్తిష్ఠన్తు నేతో గన్తవ్యమగ్రతః ।
అహమేవ గమిష్యామి సుమన్తో గురు రేవ చ ॥ 93.25 ॥

ఏవముక్తాస్తతస్సర్వే తత్ర తస్థుః సమన్తః ।
భరతో యత్ర ధూమాగ్రం తత్ర దృష్టిం సమాదధాత్ ॥ 93.26 ॥

వ్యవస్థితా యా భరతేన సా చమూః, నిరీక్షమాణాఽపి చ ధూమమగ్రతః ।
 బభూవ హృష్టా నచిరేణ జానతీ, ప్రియస్య రామస్య సమాగమం తదా ॥ 93.27 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే త్రినవతితమస్కర్ణః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే చతుర్నవతితమస్కర్ణః

దీర్ఘకాలోషితస్తస్మిన్ గిరౌ గిరివనప్రియః ।
 వైదేహ్యః ప్రియమాకాంక్షన్ స్వం చ చిత్తం విలోభయన్ ॥ 94.1 ॥

అథ దాశరథిశ్చిత్రం చిత్రకూటమదర్శయత్ ।
 భార్యామమరసంకాశః శచీమివ పురందరః ॥ 94.2 ॥

న రాజ్యాద్భ్రంశనం భద్రే న సుహృద్భిర్వి నాభవః ।
 మనో మే బాధతే దృష్ట్వా రమణీయమీమం గిరిమ్ ॥ 94.3 ॥

పశ్యేమమచలం భద్రే నానాద్విజగణాయుతమ్ ।
 శిఖరైః ఖమివోద్విదైః ధాతుమద్భిర్విభూషితమ్ ॥ 94.4 ॥

కేచిద్రజతసంకాశాః కేచిత్ క్షతజసన్నిభాః ।
 పీతమాంజిష్ఠ వర్ణాశ్చ కేచిన్మణివరప్రభాః ॥ 94.5 ॥

॥ ఫలశ్రుతిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
 శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

॥ శ్రీరఘుచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః ॥

అథ భస్మోత్తర శ్లోకమ్

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
రోగానే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।
స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

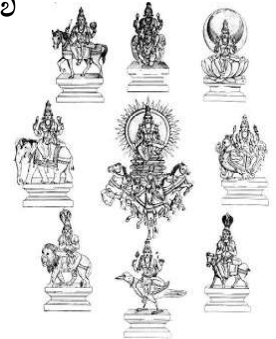
ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠంతి యే ।
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవంతి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే, అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ, సర్వామయవినాశనాయ, త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా । ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే, సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ సప్తహస్తార్థనా

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
సౌభాగ్యం దేవమంత్రి, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
దీర్ఘాయుస్సైంహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
అరిష్టాని ప్రణశ్యంతు దురితాని భయాని చ ।
శాంతిరస్తు శుభం మేస్తు గ్రహాః కుర్వంతు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమాప్రార్థనా : యదక్షరపదభ్రష్టం, మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమో-స్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ : కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా,
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పఠస్మై,
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ : శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ, శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

